

# Inzage in beperkt openbaar archief

Het overgrote deel van de archieven die bij het Historisch Centrum Overijssel (HCO) worden bewaard is volledig openbaar en daarmee zonder meer ter inzage in de studiezaal. Een klein deel van de archieven is echter nog niet of beperkt openbaar. Wanneer een (gedeelte van een) archiefbestand beperkt openbaar is, staat dat vermeld in de archiefinventaris op [www.historischcentrumoverijssel.nl](http://www.historischcentrumoverijssel.nl) onder de Kenmerken.

In dit informatieblad vindt u waarom sommige archieven beperkt openbaar zijn, onder welke voorwaarden er wel inzage gegeven kan worden en hoe u een verzoek tot inzage kunt indienen.

## 1. Waarom zijn sommige archieven beperkt openbaar?

Bij het HCO wordt onderscheid gemaakt tussen particuliere archieven en overheidsarchieven. Voor particuliere archieven geldt dat de eigenaar van het archief bij de overdracht aan het HCO bepaalt welke stukken er openbaar zijn en op welke stukken een beperking rust. Hij is daarbij niet aan regels gebonden. Bij overheidsarchieven ligt dat anders. Op overheidsarchief kan om drie redenen een beperking aan de openbaarheid worden gesteld. Deze redenen zijn vastgelegd in artikel 15, eerste lid, van de Archiefwet.

- Het belang van de Staat (staatsveiligheid)
- Onevenredige bevoordeling of benadeling van personen of instanties, dan wel van derden
- De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van individuele, nog levende personen

Wanneer, bij de overdracht van een archief aan het HCO, wordt bepaald dat een van deze punten aan de orde is, worden er beperkingen aan de openbaarheid van het archief gesteld. Daarbij wordt bepaald voor welke delen van het archief en voor welke periode de beperking geldt. De overheid mag de openbaarheid van een archiefstuk niet langer beperken dan 75 jaar na de overdracht. Alleen bij hoge uitzondering kan hiervan worden afgeweken.

## 2. Hoe krijg ik inzage in beperkt openbaar archief?

Wanneer er een beperking is gesteld aan de openbaarheid van een archiefstuk, kunt u in sommige gevallen toch inzage krijgen. Dat is geregeld in de Archiefwet. In de meeste gevallen zult u dan aan enkele voorwaarden moeten voldoen. Deze voorwaarden kunnen per archiefbestand verschillen en zijn vaak afhankelijk van de aard van de beperking. De medewerkers van het HCO kunnen u laten weten wat de reden is van de beperking en wat de mogelijkheden zijn om inzage te krijgen.

Hieronder vindt u, per gestelde bepaling, hoe u een verzoek om inzage kunt indienen.

### 2a. Particulier archief

Wanneer u bij het HCO een archiefstuk wilt inzien dat gevormd is door een privépersoon of een niet-overheidsinstantie en waar een beperking op rust, kunt u bij het HCO navragen wat de aard van deze beperking is. Soms worden stukken pas openbaar nadat bepaalde personen zijn overleden, soms dient u toestemming te vragen aan de directeur van het HCO en soms dient u toestemming te vragen aan de eigenaar van het archief. Het HCO kan u dan laten weten tot wie zich moet richten. In dat geval dient u deze toestemming schriftelijk te verkrijgen en deze te kunnen overleggen bij uw bezoek aan de studiezaal.

## 2b. Overheidsarchief dat beperkt openbaar is wegens het belang van de Staat

Wanneer overheidsarchief beperkt openbaar is om de staatsveiligheid te waarborgen, is het voor het HCO niet mogelijk zelf een beslissing te nemen op uw verzoek tot raadpleging. Het HCO stuurt in dat geval, conform de Archiefwet, uw verzoek zo spoedig mogelijk door naar de oorspronkelijke zorgdrager, de organisatie die het archief heeft gevormd. U ontvangt hiervan een bericht. De zorgdrager dient op uw verzoek te reageren met inachtneming van de wetgeving die van toepassing was vóór de overbrenging van het archief naar het HCO. In de meeste gevallen zal het dan om de Wet openbaarheid van bestuur (WOB) gaan.

## 2c. Overheidsarchief dat beperkt openbaar is wegens onevenredige bevoordeling of benadeling

Wanneer u inzage wilt in een archiefstuk dat beperkt openbaar is om te voorkomen dat personen of instanties onevenredig bevoor- of benadeeld worden, dient u daartoe een gemotiveerd verzoek in bij het HCO. In dit verzoek legt u uit om welke stukken het gaat, u noemt de archiefinventaris en de inventarisnummers, en waarom u deze stukken wilt inzien. U kunt hiervoor het 'Aanvraagformulier raadpleging niet openbare archieven of archiefbescheiden' gebruiken.

Naar aanleiding van uw verzoek zal worden uitgezocht of bij afweging van de van toepassing zijnde belangen, raadpleging van het archief mogelijk is.

## 2d. Overheidsarchief dat beperkt openbaar is wegens de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van individuele, nog levende personen

Wanneer bij het HCO een archief beperkt openbaar is om de privacy van nog levende personen te beschermen, kent deze beperking twee gradaties. Er wordt onderscheid gemaakt tussen gewone en bijzondere persoonsgegevens.

De categorie bijzondere persoonsgegevens wordt in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) onderscheiden als persoonsgegevens die bijzonder beschermd moeten worden. Hiertoe worden gerekend: gegevens waaruit ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, of het lidmaatschap van een vakbond blijken, en verwerking van genetische gegevens, biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon, of gegevens over gezondheid, of gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid .

Wanneer u stukken wilt inzien met (bijzondere) persoonsgegevens, is dat alleen mogelijk wanneer u voldoet aan de bepaalde voorwaarden. Wanneer u inzage wilt in een dergelijk archiefstuk of dossier op naam van een specifiek persoon dient u bij het HCO een gemotiveerd schriftelijk verzoek in, waarin u aangeeft van wie u het dossier wilt inzien (volledige naam en geboortedatum opgeven) en waarbij u aantoont:

- dat de persoon wiens (bijzondere) persoonsgegevens u wilt raadplegen, is overleden, of
- dat u de uitdrukkelijke toestemming heeft van de persoon wiens (bijzondere) persoonsgegevens u wilt raadplegen, of
- dat de persoon wiens (bijzondere) persoonsgegevens u wilt raadplegen de gegevens zelf openbaar heeft gemaakt, of
- dat raadpleging noodzakelijk is als juridisch bewijsstuk, of
- dat raadpleging noodzakelijk is ter voldoening aan volkenrechtelijke verplichting, of

- dat raadpleging plaats vindt ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek of statistiek. Hiervoor geldt een aparte procedure die hieronder nader is omschreven.

U kunt hiervoor het 'Aanvraagformulier raadpleging niet openbare archieven of archiefbescheiden' gebruiken.

#### Bewijs van overlijden

Als bewijs van overlijden gelden de volgende documenten:

- Een kopie van een uittreksel uit het overlijdensregister van de burgerlijke stand
- Een kopie van de persoonskaart van de betrokkene (op te vragen bij het Centraal Bureau voor Genealogie [www.cbg.nl](http://www.cbg.nl))
- Eventuele andere schriftelijk bewijzen zoals een origineel overlijdensbericht of overlijdensadvertentie

Wanneer men een dossier of documenten wil inzien van een persoon die meer dan 100 jaar geleden is geboren, hoeft geen bewijs van overlijden te worden overgelegd (een schriftelijk verzoek tot inzage blijft dan wel noodzakelijk).

#### Toestemming

Wanneer de persoon van wie u het dossier of documenten wilt inzien, nog in leven is, heeft u zijn of haar toestemming nodig. Deze toestemming dient te bestaan uit een ondertekende verklaring en kopie van het identiteitsbewijs van degene op wie het dossier betrekking heeft. Op deze kopie dient de handtekening van de betrokkene duidelijk leesbaar te zijn. Wanneer het uzelf betreft, dient u een kopie van uw eigen legitimatiebewijs mee te sturen.

Wanneer u een van bovenstaande punten voldoende heeft aangetoond, wordt aan u inzage verleend. Inzage wordt verleend door middel van een officieel besluit. In dit besluit staat geschreven dat aan u toestemming is verleend voor de inzage van dit specifieke stuk. In het besluit wordt het betreffende archiefstuk altijd volledig benoemd: naam van het archief, toegangsnummer van de archiefinventaris en inventarisnummer. Ook wanneer geen inzage wordt verleend, wordt hiervan een officieel besluit verstrekt. Tegen dit besluit is bezwaar en eventueel beroep mogelijk. Dit besluit is twaalf maanden geldig. Wanneer u de dossiers na twaalf maanden nogmaals wilt inzien, dient u opnieuw een verzoek in.

#### 2e. Burgerlijke stand

Voor de kopiebestanden van de burgerlijke stand die bij het HCO berusten geldt dat geboorteakten na 100 jaar, huwelijksakten na 75 jaar en overlijdensakten na 50 jaar openbaar worden. Inzage kan pas worden verleend als die termijn is verstreken. Een uitzondering hierop kan alleen worden gemaakt voor de wetenschappelijke onderzoeker en voor de bewijs- en rechtzoekende burger. Een genealogisch onderzoeker valt niet in één van deze categorieën.

Wanneer u inzage wilt in een akte van de burgerlijke stand die nog niet openbaar is, dient u daartoe een gemotiveerd verzoek in bij het HCO. U kunt hiervoor het 'Aanvraagformulier raadpleging niet openbare archieven of archiefbescheiden' gebruiken.

### 3. Inzage in archieven met bijzondere persoonsgegevens ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek of statistiek

In artikel 89 van de AVG staat dat het verbod op het verwerken van bijzondere persoonsgegevens niet van toepassing is, wanneer wetenschappelijk of statistisch onderzoek wordt uitgevoerd. Op basis van dit artikel van de AVG kunnen onderzoekers bij het Historisch Centrum Overijssel inzage krijgen in dossiers met bijzondere persoonsgegevens, zonder dat de betrokkenen overleden zijn of toestemming voor inzage geven. Wanneer u wetenschappelijk onderzoek wilt uitvoeren in dossiers van personen die wel aantoonbaar overleden zijn dan dient u enkel een overlijdensbewijs voor te leggen.

Indien u geen overlijdensbewijs kunt overleggen of toestemming van de betrokkene heeft dient u aan alle onderstaande punten te voldoen:

- het onderzoek dient het algemeen belang
- de verwerking is noodzakelijk voor het betreffende onderzoek of de betreffende statistiek
- het vragen van uitdrukkelijke toestemming c.q. het tonen van een bewijs van overlijden (indien korter dan 100 jaar geleden geboren) blijkt onmogelijk of kost een onevenredige inspanning
- bij de uitvoering van het onderzoek is voorzien in zodanige waarborgen dat de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen niet onevenredig wordt geschaad.

#### Onderzoeksopzet

Om te kunnen toetsen of uw onderzoek aan bovenstaande punten voldoet, dient bij het verzoek tot inzage een onderzoeksopzet te worden gevoegd. Deze onderzoeksopzet bestaat uit twee delen: Waarborgen van de privacy en een contextueel deel.

##### 1. Privacy

Een belangrijke voorwaarde bij het verlenen van inzage is de vraag of de privacy van in de dossiers genoemde personen voldoende wordt gewaarborgd. Dit zal beoordeeld worden naar aanleiding van uw beantwoording van onderstaande vragen.

1a. Hoe wordt de privacygevoelige informatie, overgenomen uit de dossiers, beveiligd?

Worden gegevens bijvoorbeeld opgeslagen op een beveiligde USB-stick of beveiligde computer?

1b. Hoe wordt voorkomen dat de persoonlijke levenssfeer niet wordt geschaad?

De resultaten worden bijvoorbeeld alleen statistisch verwerkt, namen van betrokken personen worden niet genoemd, wijze van anonimiseren etc.

##### 2. Context

Met deze informatie krijgen wij een beter beeld van uw onderzoek en kunnen we wellicht met u meedenken welke archieven nog meer relevant zijn.

2a. Inleiding (Wat is de aanleiding om dit onderzoek te doen)

2b. De onderzoeksvraag

2c. Doelstelling (Wat moet het onderzoek opleveren: boek, artikel, promotie etc.)

2d. Opbouw van het onderzoek en de onderzoeksmethode(n)

2e. Welke beperkt openbare dossiers van het HCO zijn noodzakelijk voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag?

2f. Waarom is verwerking van de persoonsgegevens in deze dossiers noodzakelijk voor het

onderzoek?

2g. Waarom is het niet mogelijk schriftelijke toestemming van de betrokkenen of bewijzen van hun overlijden te verkrijgen?

Wilt u uw onderzoeksopzet puntsgewijs indienen, dus genummerd van 1a t/m 2g.

## Inzage

Het verzoek en de onderzoeksopzet worden door de medewerkers van het HCO getoetst aan de privacy-voorwaarden die aan de gevraagde archiefstukken zijn gesteld. Wanneer aan alle voorwaarden is voldaan zal inzage worden verleend door middel van een officieel besluit. In dit besluit staat geschreven dat aan u toestemming is verleend voor de inzage van dit specifieke stuk. In het besluit wordt het betreffende archiefstuk altijd volledig benoemd: naam van het archief, toegangsnummer van de archiefinventaris en inventarisnummer. Ook wanneer geen inzage wordt verleend, wordt hiervan een officieel besluit verstrekt. Tegen dit besluit kunt u een bezwaarschrift indienen en is eventueel beroep mogelijk. Dit besluit is een jaar geldig. Wanneer u de dossiers een jaar na dagtekening van het besluit nogmaals wilt inzien, zult u opnieuw een verzoek moeten indienen. U zult wel altijd een afspraak moeten maken om de stukken in te mogen zien.

## 4. Inzage in strafdossiers

Voor inzage in strafdossiers geldt bij het HCO hetzelfde regime als voor inzage in archieven met bijzondere persoonsgegevens. Dat ligt anders wanneer u slachtoffer bent geweest van een misdrijf en inzage wilt hebben in het strafdossier van de dader. Dan hebt u altijd recht op inzage. Houdt u er wel rekening mee dat strafdossiers ontsloten zijn op naam van de dader. Om het dossier voor u te vinden hebben we de naam van de dader of de datum van de uitspraak van het vonnis nodig.

Ook voor een dergelijke aanvraag kunt u het 'Aanvraagformulier raadpleging niet openbare archieven of archiefbescheiden' gebruiken.

## 5. Naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Het HCO is ervoor verantwoordelijk dat beperkt openbare archieven volgens de wettelijke regels en afgesproken voorwaarden ter inzage worden gegeven. Wie inzage heeft gekregen, is zelf verantwoordelijk voor de wijze waarop hij met deze gegevens omgaat. Eenieder heeft de wettelijke plicht de persoonlijke levenssfeer van nog levende personen niet te schaden.

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) houdt toezicht op de naleving van de AVG. Het is mogelijk om bij de AP een klacht in te dienen over de verwerking van persoonsgegevens. Iemand die schade lijdt doordat ten opzichte van hem of haar in strijd met de AVG is gehandeld, kan recht hebben op een schadevergoeding.

## 6. Kan ik kopieën bestellen uit beperkt openbaar archief?

Sinds 1 september 2012 verstrekt het HCO, in navolging van het Nationaal Archief, geen reproducties meer uit beperkt openbare archieven. Dit verbod op kopiëren betreft alleen beperkt openbaar overheidsarchief. Wanneer u van de eigenaar van een particulier archief toestemming heeft gekregen beperkt openbare stukken uit dat archief in te zien, mogen deze wel worden gekopieerd.

Er zijn een paar uitzonderingen waarbij het toch mogelijk is om te kopiëren uit beperkt openbaar overheidsarchief. De meest voorkomende uitzonderingen zijn kopieën van documenten die als juridisch bewijsstuk moeten dienen. Wilt u een beroep doen op deze uitzonderingscategorie, dan

dient u een schriftelijk bewijs aan te leveren dat de documenten als juridisch bewijsstuk moeten dienen.

Verder kan er in schrijnende gevallen een beroep gedaan worden op de hardheidsclausule, waarmee toch kopieën kunnen worden verstrekt.

### Hardheidsclausule

In schrijnende gevallen is het mogelijk om via de hardheidsclausule toch een kopie te kunnen krijgen van beperkt openbaar materiaal. Het gaat hierbij om losse documenten die een grote emotionele waarde hebben, zoals een foto van een overleden familielid of een persoonlijk handgeschreven briefje. Als u een beroep wilt doen op de hardheidsclausule dan kunt u een schriftelijk verzoek indienen. U kunt hiervoor gebruikmaken van het formulier 'Verzoek kopieën beperkt openbaar archief'.

## 7. Adresgegevens

Wanneer u vragen heeft, kunt u deze sturen aan [contacthco@historischcentrumoverijssel.nl](mailto:contacthco@historischcentrumoverijssel.nl). Ook zijn we, op dinsdag tot en met donderdag van 9.00 uur tot 17.00 uur en op vrijdag van 9.00 uur tot 13.00 uur, telefonisch bereikbaar op 085-4885000.

Verzoeken om inzage kunt u richten aan [contacthco@historischcentrumoverijssel.nl](mailto:contacthco@historischcentrumoverijssel.nl). Bewijsstukken kunnen gescand worden bijgevoegd. Verzoeken kunnen ook per post (wel graag een e-mailadres vermelden) worden verstuurd aan:

Historisch Centrum Overijssel  
Eikenstraat 20  
8021 WX Zwolle